

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Bài thứ 60

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc và cũng đã ôn tập toàn bộ chánh văn 2. Toàn bộ khổ chánh văn 2 này đều dạy trẻ tâm cung kính. Dạy trẻ cung kính với cha mẹ, với trưởng bối, với tất cả mọi người, thậm chí cung kính với tất cả, “không gì không kính”.

Chẳng những là dạy trẻ, mà ngay chúng ta cũng vậy, đã không được học từ nhỏ thì ngày nay cũng phải bổ túc lại “không gì không kính”.

Hôm nay tôi xin chia sẻ kỹ với bạn:

Chủ đề: VÌ SAO PHẢI HỌC LỄ KÍNH?

Vì phần này rất quan trọng ạ, Qua đoạn khai thị của Hòa thượng Tịnh Không. Mời các bạn đón nghe.

“Nhà Nho dạy, bạn mở Lễ Ký ra, câu thứ nhất Điển Lễ viết:

“Vô bất kính” (không gì không kính);

“Bất học lễ, vô dĩ lập” (có nghĩa là: Không học lễ, không làm nên gì cả).

Nhà Phật thì nói đến 10 Đại nguyện vương của Phổ Hiền Bồ tát, nguyện đầu tiên là lễ kính chư Phật.

Bạn thử xem, giáo học của nhà Phật, lễ kính là trước tiên. Giáo học của nhà Nho cũng lễ kính là trước tiên, đều dạy bạn cái gì? Đều dạy bạn lễ kính, [nền tảng đấy.]

Lễ kính là gì? Lễ kính chính là tánh đức.

Cho nên lễ kính là tánh đức, chính là lưu xuất tự nhiên từ trong tánh đức của bạn, không phải từ bên ngoài.

[Tôi xin chia sẻ thêm ở chỗ này:

Ở đây thì có rất nhiều cháu, đều vào học các trường, chúng tôi cũng thế, vào học từ các trường tiểu học, trung học các thứ, đều có câu “Tiên học lễ, hậu học văn”. Bạn thật sự muốn trở thành một con người đúng nghĩa của nó thì trước tiên bạn phải học lễ sau đây mới đến học văn hóa.

Tôi xin nhắc lại, chúng ta học Đệ Tử Quy, là học làm người. Căn bản làm người là gì hả bạn? Chữ “Hiếu”. Thái độ làm người là gì ạ? “Nhân”, “Lễ”, “Nghĩa”, “Trí”, “Tín”, chính là tánh đức.

Còn “tự tánh” của chúng ta chính là “phép tắc đại tự nhiên”. Đối với con người, cái “pháp tắc đại tự nhiên” là “nhân chi sơ tính bản thiện”, tức là “con người vốn là thiện”, thế nhưng về sau bây giờ lại thành bất thiện. Bạn bị ô nhiễm nó che lấp rồi. Cho nên trở thành bất “Nhân”, bất “Nghĩa”, bất “Tín”, rồi bất “Lễ”, bất lễ chính là bất kính đấy ạ.

Nói về lễ kính. Lễ kính cũng là pháp tắc đại tự nhiên, bạn thử nghĩ mà xem nhé, nếu như bạn đối với người cung kính, là một cái, thầy Thái gọi là một cái “cự ly ưu mỹ”, không bao giờ xảy ra cái gì, mà lúc nào mọi người cũng vui vẻ hoan hỷ với nhau.

Nhưng vì sao cung kính lại được đặt lên hàng đầu cả đối với Nho giáo, Đạo giáo cũng như Phật giáo?

Từ Nho, Thích, Đạo đều nói cho chúng ta biết sum la vạn tượng, vũ trụ nhân sinh, từ hữu tình như chúng sanh đến vô tình như hoa lá cỏ cây, rồi khoáng vật với tất cả chúng ta, tất cả chúng sinh cùng chung một bản thể. Cái bản thể này mới là chân ngã, hay còn gọi là thật ngã, là cái ta thật, hay còn gọi là Phật tánh, trong bài chúng ta hay dùng là tự tánh, ý

nghĩa đều tương đồng; còn “cái tôi”, “cái ta” mà chúng ta tưởng là ta, thật ra chỉ là giả ngã mà thôi.]

Sự việc này ai biết? Nếu như không phải là đại Thánh nhân dạy cho chúng ta, chúng ta sẽ không có cách nào để thể hội đến được.

[Trong Liễu Phàm Tứ Huán có đoạn dạy: “Hàng vạn vạn người chẳng ai giống ai, nhưng đều là đồng bào của ta, đều là cùng một bản thể với ta, sao lại chẳng yêu kính ư?” [Bạn lưu ý chữ “cùng một bản thể” ă] (Chánh văn: “Vạn phẩm bất tề, giai ngô đồng bào, giai ngô nhất thể, thực phi đương kính ái giả).

Cho nên tánh đức, Hòa thượng mới dạy lần lượt là chân thành, thanh tịnh, bình đẳng chánh giác, từ bi (hay nói nôm na tánh đức này chính là tính chất của tự tánh). Lần trước tôi có ví dụ cho các bạn về vàng, thì tính chất của nó là: màu vàng, có ánh kim, dẫn nhiệt dẫn điện, thì ở đây tánh đức cũng với ý nghĩa tương tự như vậy.

Bạn xem nhé:

Mức cao nhất, cuối cùng đây ă, là từ bi chính là yêu thương không điều kiện, ai làm được đến từ bi viên mãn ă? Là Phật Đà.

Mức thứ hai là bình đẳng đây chính là không phân biệt, ai làm được? Bồ tát làm được;

Mức thứ ba, mức thấp nhất, ai làm được đến thanh tịnh? Nhị thừa, đây chính là không chấp trước.

Vậy muốn học được từ bi thì bạn phải học bình đẳng, muốn học được bình đẳng bạn phải học thương yêu, muốn học được thương yêu thì bạn phải học được lễ kính.

Cho nên nhà Nho mới nói là “không gì không kính”, thậm chí bạn kính với lại hoa lá cỏ cây. Bạn đừng tưởng không biết nhé. Có một cái thí nghiệm của tiến sĩ người Nhật Bản là “thông điệp của nước” (“message from water”) người ta đưa ra một cái thí nghiệm là mở những cái bản nhạc êm dịu thì nước kết thành những cái tinh thể rất đẹp. Nhưng nếu như người ta đưa vào những cái nhạc gọi là nhạc Rock chẳng hạn, thì lập tức

nước kết tinh thành những cái tinh thể rất xấu. Cho nên nước nó cũng biết, nó cũng có “kiến”, “văn”, “giác”, “tri” (là thấy, nghe, hiểu, biết).

Cây cối cũng thế, bạn đối đãi với nó tốt thì nó hồi báo lại cho bạn, bạn đối đãi với nó không tốt thì nó không hồi báo lại cho bạn. Thậm chí pháp sư Trúc Đạo Sanh khi thuyết pháp thì sỏi đá cũng gật đầu. Hòa thượng bảo: tôi không bằng pháp sư Trúc Đạo Sanh, nhưng mà khi tôi cung kính, đối tốt với lại hoa lá cỏ cây ở cái vùng Towoomba Hoà thượng ở, thì tất cả đều hồi báo lại cho tôi.

Tất cả những ai muốn học Phật, kể cả Nho giáo đây, kể cả Đạo giáo đều phải học được chữ lễ kính. Bạn không học được chữ đấy, thì bạn mãi mãi là phạm phu đọa lạc. Khăng định lại một điều như thế. Không phải tôi mà đây là Hoà thượng, tôi nghe đi nghe lại, nghe đi nghe lại rồi. Cho nên các bạn cần lưu ý điều này.

Bạn cứ khởi lên tâm bất kính với bất kỳ một ai thì bạn hãy nhớ là bạn phạm quy rồi đấy, bạn phải nhớ được điều đấy, kể cả kẻ thù.

Hôm qua mẫu thân tôi như thế là ban đêm đi tiểu đến mấy lần. Tôi thì lúc ấy chưa đi ngủ đâu, tôi ngồi tôi hoàn thiện mấy cái file này lại. Thế thì đến lần thứ 4 cụ gọi. Cứ ra cái cụ bảo:

- Ủ, cho mẹ đi tiểu.

Nhưng mà cụ không chịu đi ngay, cụ cứ chuyện trò. Thế tôi thì đang sốt ruột cái chỗ làm pháp kia, tôi mới vừa mới nói lên câu:

- Mẹ ơi, con rất cần thời gian.

Vừa mới khởi lên cái, thôi chết rồi, hôm nay mình đã phạm một điều là mình đã trong ý nghĩ khó chịu với mẫu thân rồi. Tôi ghi luôn vào sổ, bao nhiêu ngày không bị, bây giờ lại bị, mình sai rồi. Mọi khi tôi không có cái thái độ là ghi vào sổ những lỗi của mình đâu. Cứ làm rồi quên, làm rồi quên. Nhưng độ này tôi thấy cần phải ghi vào sổ, để làm sao về sau, dù có đi 10 lần, dù đi 20 lần, dù đi đến 1000 lần như Quán Âm Bồ tát thử cái vị gọi là Bát Nhẫn khi chờ 1000 người qua sông, mình phải tuyệt đối cung kính.

Cho nên chỉ cần bạn khởi tâm khó chịu với người, với vật, với việc, là bạn phải nhớ ngay lập tức rằng bạn phạm quy rồi. Bạn bất kính rồi. Nguyên đầu tiên bạn không thực hiện được, thì tất cả những nguyên sau bạn đều không thực hiện được.

Nếu mà nó hiển lộ được thì nó cứ tự nhiên nó như thế. Bây giờ muốn làm sao nó hiển lộ vì bất kính mãi quen rồi. Vậy thì, đây, cổ Thánh tiên Hiền dạy chúng ta là, cứ từng ngày từng ngày mình thực hiện từng hành vi này.

“Cha mẹ gọi phải đến ngay”, cúi đầu “thưa cha mẹ, con đây ạ”.

“Cha mẹ sai chớ lờn biếng”. Hàng ngày, hàng ngày bạn thực hiện từ hành vi thì sau hành vi sẽ chuyển sang thành thói quen, từ thói quen thì chuyển sang thành, thành ý. Từ thành ý bạn chuyển sang thành khí chất là bạn thành công, bạn lễ kính thật thì lúc ấy là tự tánh của bạn mở.

Cho nên bây giờ cũng vậy, khi bạn học lễ kính, vì lễ kính bạn đang bị che mờ, tức là “tánh đức” của bạn. Bây giờ ngày nào bạn cũng thực hiện theo đúng *Đệ Tử Quy* đi, “cha mẹ gọi phải đến ngay”, dần dần lúc đầu bạn khó chịu lắm, và tôi cũng thế thôi.

Mẹ tôi lần nên nhiều cái mẹ tôi sai, ví dụ sáng nay mẹ tôi cứ nhất định không ngồi ăn cơm ở chỗ cái bàn ăn đấy. Cứ chạy ra ngoài, nói thế nào cũng không được. Cuối cùng cháu giúp việc mới bảo là:

- Cụ ơi, cụ ngồi đây, cụ ăn đi.

Bảo:

Ai bảo tôi thế?

- Bà bảo thế ạ!

Cụ quay ra chứ:

- Bà là cái gì mà dám sai tôi, dám bắt tôi phải thế này thế khác...

Thế thì nếu mà như thế thì mọi khi là mình rất là khó chịu. Tôi thấy thế tôi chạy từ ngoài sân vào, tôi cầm lấy tay cụ tôi bảo:

- Mẹ ơi, bây giờ con với mẹ cùng ngồi ăn nhé. Từ này đến giờ con chỉ có chờ mẹ xuống cùng ngồi ăn. Thế bây giờ mẹ ngồi đây, con ngồi đây, chúng ta cùng ăn.

Thế là cụ ôm lấy tôi cụ bảo:

- Ủ.

Thế là cụ lại đồng ý ngồi xuống.

Nếu như trước đây thì tôi sân si lên vô cùng, nhưng mà bây giờ bắt đầu khó chịu lên cái là đếm được ngay, mình ngày ngày rèn luyện.

Cổ nhân mới có câu gọi là: “Cầu nhật tâm, nhật nhật tâm, hựu nhật tâm”, có nghĩa là gì? Mình con người đây ghét thế này, “ngày ngày làm mới, giờ giờ làm mới, phút phút làm mới” thì cuối cùng tất cả ghét này nó sẽ bong ra hết và cuối cùng là cái viên ngọc gọi là “Phật tánh” nó sẽ hiển lộ. Bạn phải chịu khó thực hiện.

Cho nên đây “tánh đức” là không phải từ bên ngoài mà tự từ bên trong.

Hòa thượng dạy tiếp:]

Hạnh Phổ Hiền, mỗi một hành môn đều tương ứng với “tự tánh”.

[Đó, tôi nhắc lại hạnh Phổ Hiền: “Lễ kính chư Phật”; Thứ hai à, “Xưng tán Như Lai”, “Quảng tu cúng dường”, quảng là rộng đấy, là rộng tu cúng dường. Tất cả đều là “tự tánh”, là cái tính chất của cái “Phật tánh” của mình, làm sao để cho nó hiển lộ.

Tiếp tục.]

Đều là lưu xuất tự nhiên từ trong “tự tánh” cho nên Ngài có thể viên thành Phật đạo.

Ở trên Kinh Phật thường nói, Bồ tát không tu hạnh Phổ Hiền thì không thể viên thành Phật đạo, đạo lý chính ở chỗ này.

Nhà Nho, “vô bất kính”, cùng ý nghĩa “lễ kính chư Phật”, ngay ở chỗ này là hoàn toàn giống nhau, [cả Nho cả Phật đều nói phải lễ kính]

Những Thánh hiền của nhà Nho này cùng với chư Phật Bồ tát của Phật pháp chưa hề thấy mặt nhau, chưa hề qua lại với nhau. Hiện tại gọi là chưa từng hội đàm với nhau, lý luận quan niệm phương pháp giáo học của các Ngài gần như hoàn toàn giống nhau. Đúng như chúng ta thường nói: “Anh hùng sở kiến, đại lược tương đồng”, cái thấy anh hùng đều là dạy người lễ kính trước tiên.

[Vì sao lại cả 2 không gặp mặt nhau mà lại nói giống nhau?

Tôi ví dụ nhé, tôi với cháu, cả 2 người cùng hì hục tinh luyện vàng. Cháu dùng phương pháp phân kim, còn bà thì dùng phương pháp gọi tinh luyện, nấu chảy cho các cái nguyên tố nhiệt độ nóng chảy nó nhỏ thì nó bay hơi trước. Còn cháu phân kim là đổ axit rồi đổ các thứ vào. Cuối cùng, chúng ta đều ra được cái, cục vàng nguyên chất. Thế thì bây giờ có người hỏi rằng là:

- Vậy thì cái vàng nguyên chất này nó màu gì?

Cả 2 cùng nhìn thấy thì chúng tôi đều phải nói với nhau rằng:

- Nó màu vàng.

Có thể nào một người nói “màu xanh” được không? Không có.

Đây là các Ngài đều chứng đắc rồi cho nên nói giống nhau bởi vì các Ngài đã “nhìn”, (tôi dùng từ “nhìn”), thấy đúng như nó hiện có, đây gọi là “Thật tướng các pháp”.

Thế cho nên là Phật, Bồ tát hoặc các vị gọi là cổ Thánh tiên Hiền Nho giáo này,] đều chưa hề thấy mặt nhau, chưa qua lại với nhau, gọi là chưa từng hội đàm, lý luận quan niệm phương pháp giáo học của các Ngài gần như hoàn toàn giống nhau.

[Khi thấy rồi thì biết rồi lễ kính này là “Pháp tắc đại tự nhiên”, lễ kính này là cái cửa đầu tiên để mình phải phá, mình phá được thì lúc ấy mới vào đến các cửa sau thì hãy nói là “Viên thành Phật đạo” chứ.

Rồi mới gọi là “Thánh và Hiền, dân làm được”. Cuối cùng từ Nho, Phật đều nói giống nhau, cùng ngộ nhập được như nhau, thì phải biết được rồi, đây nền tảng rồi. Không đi qua cái lầu 1 thì này thì làm sao lên

được lâu 2, mà trong khi cứ ngoài rồi mơ mộng hão huyền rằng tôi thành Phật, tôi thành Bồ tát cơ, rồi tôi thành Thánh nhân cơ. Trong khi đấy thì bất lễ, bất hiếu, bất kính, bất nhân, bất nghĩa. Nhưng cái nền tảng đầu tiên là phải lễ kính.

Hòa thượng dạy tiếp:]

Lễ kính của nhà Nho thực tế mà nói bao gồm cả Thân, Khẩu, Ý. Cả ba nghiệp: Thân thì kính, Miệng thì tán thán, Ý thì giữ sự chân thành.

[Đó, 3 cái Thân, Khẩu, Ý nhé. Thân thì kính, Miệng thì tán thán, mà tán thán thật, chứ không phải tán thán khéo để cho lấy được. Ý thì giữ sự chân thành.]

Phật pháp giảng càng thấu triệt. “Lễ” thì biểu hiện bên ngoài cung kính kính. “Kính” thì dưỡng ở trong lòng, tâm có chân thành có úy kính.

Chư Phật là đối tượng để chúng ta lễ kính. Chư Phật là ai? Trên Kinh Phật nói: Quá khứ Phật, hiện tại Phật, vị lai Phật, đó đều là chư Phật.

Quá khứ Phật: Chúng ta xem thấy ở trên Kinh điển, Thích Ca Mâu Ni Phật đã nói cho chúng ta nghe về Quá khứ Phật.

Hiện tại Phật thì Thích Ca Mâu Ni Phật cũng giới thiệu cho chúng ta nghe không ít, mọi người đều rất quen thuộc thế giới Tây Phương Cực Lạc - A Di Đà Phật, thế giới phương Đông - Lưu Ly Dược Sư Như Lai là Phật hiện tại.

Vị Lai Phật là ai? Tất cả chúng sinh đều là Phật Vị Lai.

[Cho nên Thích Ca Mâu Ni Phật mới có câu gì ạ “Ta đã là Phật và các chúng sinh sẽ thành Phật”.

Hòa thượng dạy tiếp:]

Chỗ này phạm vi lễ kính sẽ rộng, chúng ta cung kính đối với A Di Đà Phật như thế nào thì đối với tất cả chúng sinh cũng đồng một tâm cung kính như vậy...”

[Khi nào bạn làm được như vậy thì bạn thành Phật, cũng như Hòa thượng bảo bạn là bạn mà ngồi trên giảng đài nếu bạn nhìn tất cả đây đều là Phật thì chúc mừng bạn, bạn thành Phật rồi.]

Nhưng khổ quá, tôi nhìn đây vẫn là cô Lan, vẫn là cháu Hương. Khi nào thực sự học được tâm cung kính bắt đầu từ mẫu thân đến gọi là các trưởng bối, các sư trưởng, đến các bạn, đến tất cả các chúng sinh muôn loài, thực vật, khoáng vật nữa, thì đã làm được nguyện thứ nhất trong mười đại nguyện vương là “Lễ kính chư Phật”.

Hòa thượng dạy tiếp:]

Chúng ta thấy Phổ Hiền Bồ tát dùng mười đại nguyện vương để dẫn về Cực Lạc. Quý vị phải nhớ: Mười nguyện này giống như một tòa cao ốc mười tầng, lễ kính là tầng thứ nhất, xưng tán là tầng thứ hai, “Quảng tu cúng dường” là tầng thứ ba, “Sám trừ nghiệp chướng” là tầng thứ tư.

Cứ như thế cho đến hết nguyện thứ mười là tầng thứ mười, càng về sau càng phát triển cao hơn, tầng sau thì nhất định bao gồm tầng trước, nhưng tầng trước chẳng bao gồm tầng sau.

[Cho nên bạn muốn được đến cái nguyện thứ hai học Phổ Hiền hạnh nguyện, bạn không có cái nguyện đầu tiên là lễ kính thì bạn không bao giờ học được nguyện thứ hai.]

Tiếp tục:]

Tầng thứ nhất không bao hàm tầng thứ hai, nó có thể độc lập; tầng thứ hai nhất định có tầng thứ nhất, không có tầng thứ nhất sẽ chẳng thể xây dựng được gì.

[Cho nên khi nào bắt đầu có ý nghĩ đến sân, si, bởi vì bạn sân si, tức là bạn không lễ kính cứ nói thẳng ra như thế; rồi có ý nghĩ khó chịu! Thế cho nên là sáng nay tôi phát hiện ra ngay, đêm hôm qua, một ý nghĩ khởi lên khó chịu là bạn không lễ kính mẫu thân, là bạn phạm quy rồi.]

Tiếp tục:]

Từ chỗ này, chúng ta biết: Nếu không có lễ kính, tâm cung kính sẽ chẳng sanh khởi, thứ gì cũng chẳng có.

[Đấy, “Bất lễ kính vô dĩ lập”, không có lễ kính thì không có một thứ gì hết, vì đây là cái tảng thứ nhất.

Tiếp tục:]

Quý vị không có tảng thứ nhất toàn bộ đều chẳng có, ngàn vạn lần chớ nên sơ sót.

[Nên tại sao chúng ta chia sẻ Đệ Tử Quy đến lần thứ mấy ạ? Lần thứ 5. Các bạn đã khởi được tí nào tâm lễ kính chưa ạ? Có chứ.

Tiếp tục:]

Nếu nghĩ cung kính qua loa một chút là được rồi, không được đâu nhé. Qua quýt không được! Hể qua quýt là thôi rồi!

[Cho nên không thể nói rằng cư sĩ Trung hoặc cư sĩ Minh Châu sáng hôm nay xuống chào mẹ, sáng hôm sau xuống chào mẹ, sáng hôm sau nữa vẫn chào mẹ đi làm, sáng hôm sau nữa thì thôi, một hôm không xuống chào cũng chẳng làm sao.

Cũng như cái ấm nước bạn cho nhiệt lượng vào, nó đang sôi thì tự nhiên bạn dừng một cái, thì nó lại nguội nguội ngắt, chứ làm sao nó sôi được nữa, bạn lại phải mát công hâm lại, hâm lại liên tù tì cho đến khi nào đủ nhiệt lượng thì thôi.

Hòa thượng dạy tiếp:]

Vì vậy, quý vị thấy trong pháp thế gian, người Trung Quốc từ xưa tới nay tự hào Trung Hoa là “lễ nghĩa chi bang” (có nghĩa là đất nước lễ nghĩa).

Chúng ta mở sách Lễ Ký ra xem, câu đầu tiên là “Khúc Lễ viết, vô bất kính” (có nghĩa là Khúc Lễ nói: “Không gì chẳng kính”). Quý vị thấy, cổ nhân đặt lễ kính vào hàng đầu, bèn biết pháp môn này trọng yếu đến ngàn nào!

Giữa những người quá thân thuộc với nhau, suồng sã một tí, cần gì phải bày vẽ màu mè thế? Trọn chẳng biết đấy không phải là bày vẽ màu mè, mà lễ kính là phát xuất từ trong nội tâm, tánh đức tự nhiên lưu lộ, lại

còn phải vĩnh viễn chẳng suy thì pháp thế gian và pháp xuất thế gian mới có thể kiến lập.

[Đó! Phải nhớ là “những người quá thân thuộc với nhau, suồng sã một tí, cần gì phải bày vẽ màu mè thế”. Cho nên, chúng ta lại bắt đầu phải quay lại từ cái gốc này, không thể nào lại đối với chồng với vợ, lại nói năng bất kính được.

Tiếp tục:]

Lễ kính hơi suy một chút, chắc chắn sau đó sẽ nảy sinh vấn đề. Người sáng mắt hiểu rõ.

[Bạn nhớ nhé! Từng câu từng chữ của Hòa thượng không bỏ đi đâu:]

Lễ kính hơi suy một chút, chắc chắn sau đó sẽ nảy sinh vấn đề. Người sáng mắt hiểu rõ.

Lễ kính bị suy kém một chút, đó chính là tín hiệu cho thấy đoàn thể bị phân tán sắp phải chia tay, đã có chuyện thay đổi!

[Cho nên tôi vẫn nói với các bạn là chúng ta học lễ kính, lễ kính với người thân qua quýt một chút cũng không được đâu nhé! Bởi vì nếu các bạn không làm được điều này thì các bạn không có cảm, thì Phật, Bồ tát không có ứng, thì trước sau cái lớp học này của bạn cũng sẽ bị giải thể.

Hòa thượng dạy tiếp:]

Lễ kính bị suy kém một chút, đó là tín hiệu cho thấy đoàn thể bị phân tán, sắp phải chia tay, đã có chuyện thay đổi! Vì thế, chúng ta phải hiểu rõ chẳng thể điên đảo thứ tự!

Cùng một đạo lý, Bồ tát tu sáu Ba La Mật, thứ nhất là bố thí, thứ hai là trì giới, thứ ba là nhẫn nhục, thứ tư là tinh tấn, thứ năm: thiên định, thứ sáu trí huệ. Nếu chẳng có bố thí, toàn bộ những điều sau đó cũng chẳng có!

[Cho nên cái pháp bố thí, Phật dạy đầu tiên, quan trọng đến nhường nào mà rất nhiều người cứ nhầm tưởng. Nhưng chúng ta lại nói với nhau

nhé: Bồ thí không phải là, là chỉ có ngoại tài là tiền tài, còn có nội tài là sức lực và trí tuệ nữa.

Nếu không có cái bồ thí thì toàn bộ những điều sau không có. Bởi vì bồ thí là đối trị với gì? Tham. Bởi vì nếu như bạn không đối trị được cái tham này thì cái sân của bạn còn nguyên, là bởi vì sao? Sân là do tham không được. Vậy tham sân si của bạn còn nguyên, vậy thì bạn làm gì bỏ được cái bản ngã của bạn.

Tiếp tục:]

“Nếu chẳng có bồ thí, thì toàn bộ những điều sau cũng chẳng có! Kẻ không chịu bồ thí thì làm sao trì giới được? Chẳng thể nào! Không thể trì giới được, thì làm sao tu được nhẫn nhục?”

[Bởi vì trì giới ở đây chính là bạn đoạn tham sân si, đoạn tham sân si chính là trì giới. Cứ sân âm âm lên ý thì có thể nào tu nhẫn nhục được.

Tiếp tục:]

Trong Phật pháp, đức hạnh có rất nhiều thứ, nhưng chắc chắn không thể đảo lộn thứ tự các đức hạnh trong tu hành. Hễ thứ tự bị xáo trộn bèn rối loạn, đến cuối cùng chẳng có chuyện nào thành tựu.

[Bạn thấy chưa? Nhà Nho và nhà Phật cũng nói là: cái quan trọng nhất, cái tầng lầu thứ nhất của bạn là Lễ kính. Còn Phật pháp thì nói với bạn là: Bạn muốn tu Bồ tát đạo đấy, thứ nhất phải là bồ thí. Mà bồ thí khác cúng dường ở chỗ nào hả bạn? Đúng rồi! Bồ thí khác với cúng dường ở chỗ là: Nếu bạn bồ thí với một cái tâm cung kính thì gọi là cúng dường.

Tiếp tục:]

Đối với lễ kính, Phổ Hiền Bồ tát dạy chúng ta “Lễ kính chư Phật”, từ cơ sở này tu thành Vô Thượng Chánh Đẳng Chánh Giác, đấy mới là công đức xứng tánh viên mãn, làm sao có thể coi thường được?

[Không thể coi thường lễ kính.]

Những gì do chư Phật Như Lai, Pháp Thân đại sĩ đã kiến lập, nhất định có đạo lý to lớn trong ấy, chúng ta phải tin sâu chẳng nghi, phải nghiêm túc học tập, tuân thủ các lời răn dạy mới hòng thành tựu.

[Khi nào mà cái lễ kính của bạn đối với chính người thân của bạn, là cái người mà bạn có thể gọi là suông sã, bất tuân nhất, là chồng bạn hoặc vợ bạn mà tự cái tâm lễ kính của bạn lưu lộ được, bạn lễ kính thực sự thì chúc mừng bạn.

Tiếp tục:]

Cuối cùng, tầng thứ 10 là “Phổ giai hồi hướng”, là tầng thứ 10, tầng trên cùng, là chóp đỉnh của tháp báu, “phổ giai hồi hướng” nghĩa là gì? Chính là nguyện thứ nhất trong Tứ hoằng thệ nguyện. “Chúng sinh vô biên thệ nguyện độ”. Cơ sở của phổ giai hồi hướng là gì? Là lễ kính. Cơ sở của phổ độ chính là lễ kính. [(Cả đoạn này là tôi trích ở trong Tịnh Độ Đại Kinh Diễn Giải - Tập 154).

Toàn bộ 113 điều của Đệ Tử Quy đều là dạy bạn tâm cung kính. Cho nên nếu như học hết Đệ Tử Quy mà tâm lễ kính vẫn không khai mở thì xem như nền tảng tu hành của bạn đã không học được gì.

Có thể bạn hướng lên, Hòa thượng biết là các bạn cũng nghĩ thế, nên là Hòa thượng giảng trong Kinh Vô Lượng Thọ Hòa thượng nói thế này nhé.

Ví dụ bạn bảo thế này: “Tôi cũng muốn học lễ kính nhưng mà cư sĩ Bà có lễ kính tôi đâu, cư sĩ Bà có lễ kính mọi người đâu, tôi thấy cư sĩ Bà vẫn bất kính với lại Mẫu thân, cư sĩ Bà vẫn bất kính với lại cư sĩ chồng. Vậy thì, tôi chả tội gì”. Đó!

Hòa thượng bảo sao? Miễn là, những điều mà cái người chia sẻ pháp với bạn, là đúng với chánh pháp của Phật. Bạn cứ làm, còn nếu như bạn làm được, thì bạn vượt thầy, vượt Tổ, thì bạn vượt tôi rồi, việc gì bạn phải so đo với tôi làm gì. Tôi đọa lạc, còn bạn thì thành tựu.

Đây là lời Hòa thượng dạy trong “Phật Thuyết Đại Thừa Vô Lượng Thọ Trang Nghiêm Thanh Tịnh Bình Đẳng Giác Kinh”, đúng nguyện thứ nhất “Lễ kính chư Phật”.

Việc gì bạn phải so đo với tôi làm gì? “Ồi giời ôi! Bà này đi dạy người ra rả, rao giảng đạo đức, trong khi đấy, đối với mẫu thân, thì chẳng ra gì. Rồi tôi nghe quát chồng, quát con ầm lên”... (là tôi ví dụ thôi), tôi không theo nữa, ví dụ như thế.

Hòa thượng bảo: người ta dạy bạn là chánh pháp, còn người ta không chịu tu người ta đoạ lạc, còn bạn tu thật thì bạn thành tựu, bạn vượt thầy, vượt tổ rồi! Bạn nhớ điều đấy, chứ không phải chúng ta cứ tha hồ phê phán: Quý thầy này thì thế này, quý thầy khác thì thế khác. Miễn là những điều các vị ấy dạy bạn là đúng chánh pháp.

Còn không chúng ta thường hay mắc cái bệnh ấy đấy ạ! Chê hết thầy này đến thầy khác, thầy này thì như thế này, thầy khác khác thì như thế khác. Nhưng không hề học được Đệ Tử Quy dạy là: “Thấy người thiện ta học theo; Dù kém xa dân cũng kịp”.

Sao không lấy cái thiện của người ta để mà mình học? Còn nếu như “Thấy người ác tự phản tỉnh; Có phải sửa, nếu không có phải cảnh giác”; Rồi là “Khen làm lành đó là thiện; Người khác biết càng thích lệ; Chê người ác là việc ác; Chê càng nhiều họa tự chuốc”.

Nữa là mình lại còn dám chê các quý thầy nữa thì... Tôi nghĩ lại trước đây tôi thế, mà tôi nghĩ tôi sợ quá. Trước đây đúng là mình ngu quá, mình không có học. Cho nên nếu như học hết Đệ Tử Quy mà tâm lễ kính vẫn không khai mở thì xem như nền tảng của bạn đã không học được gì.

Tôi chỉ ví dụ 1 việc nhỏ và bạn hãy tự quán xét xem mình học Đệ Tử Quy đến đâu nhé. Có lần tôi chia sẻ với một số đồng học như sau: Đệ Tử Quy có dạy “Gặp người già, đang đi bộ, phải xuống ngựa, phải xuống xe; đến thăm hỏi, đợi người đi hơn trăm bước, mới quay đi”. Chánh văn (“Kỳ hạ mã, thừa hạ xa, quá do đãi, bách bộ dư”).

Câu này là đúng cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Không phải chỉ khi đối mặt với trưởng bối, tiễn trưởng bối ra về rồi mới thực hiện điều này, mà ngay khi các bạn có việc cần hỏi trưởng bối, hoặc trao đổi với trưởng bối (qua email, qua viber, qua tin nhắn, rồi facebook), bao giờ mình cũng phải là người nói câu sau cùng, nói chuyện qua điện thoại, mình cũng phải là người gác máy sau. Trưởng bối vẫn còn đang “A lô” thì mình đã đặt toẹt một cái, vì xong việc của mình rồi. Không phải chỉ cốt xong việc của

mình, hoặc khi thấy việc của mình không được việc thì chẳng cần trả lời hay chào lại trưởng bối nữa.

Đây là bạn đã không để *Đệ Tử Quy* trong tâm để thực hiện, mà chỉ có học xong rồi buông, vậy thì *Đệ Tử Quy* có dạy là: “Không thực hành, chỉ học văn, tăng hình thức, thành người gì?” Vậy đến bao giờ bạn tốt nghiệp “lớp 1” đây? *Đệ Tử Quy* của chúng ta là lớp 1 mà, cứ lưu ban mãi.

Hôm qua, tôi cũng tán thán một vị. Vị có nói với tôi là:

- Cư sĩ Bà, cho con mượn một cuốn kinh sách *Hòa thượng giảng*. Vì hôm nọ lên cái kho, thấy rất nhiều, để con về con xem từ các cái câu văn, rồi từ các cái hành văn, các thứ, để về con học tập, rồi con có thể hiệu đính chính tả trong các bộ Kinh sách.

Thế tôi mới bảo là:

- Nhưng mà con muốn quyển nào?

Thế vị ấy bảo tôi là:

- Con quyển nào cũng được.

Thế tôi bảo:

- Ừ cũng được. Vậy thì lúc nào rồi thì lên đây, rồi lấy.

Nếu người không học đạo đến đây thì họ thôi. Nhưng mà cô này học rất là tốt, hành rất là tốt, cô:

- A Di Đà Phật! Con cảm ơn cư sĩ Bà, lúc nào mà con có dịp qua chỗ cư sĩ Bà, con xin báo với cư sĩ Bà, vậy cư sĩ Bà giúp con nhé.

Thế tôi định “A Di Đà Phật” trở lại với cái thói quen của tôi là hay nói câu sau cùng, lúc nào tôi cũng thấy là nhiều chỗ tôi cứ thấy tôi bé như con kiến, mặc dù nhiều chỗ thì cũng ngạo mạn đấy, cũng thấy to đấy. Thì tôi cứ hay “A Di Đà Phật” câu sau cùng, nhưng sau tôi bảo thành tựu tâm cung kính cho cô ấy. Đến đây tôi dừng, thế là xong rồi. Các bạn nhớ!

“Đạo đức học văn, căn bản nhất là ở chỗ hạ thủ công phu, nghĩa là từng giờ từng phút có thể quán chiếu tốt tâm của mình. Khi ý niệm không

đúng lập tức chỉnh đốn lại, như vậy ngôn ngữ hành vi của chúng ta không đến nỗi sai lệch quá lớn”.

Đó, cho nên tại sao thầy mới dạy là, khi bạn vào học Đệ Tử Quy là, sáng bạn phải đọc một lần, tối phải đọc một lần.

Sáng đọc để làm gì ạ? Để nhắc nhở mình là “đây này, có những cái điều ngày hôm nay đừng phạm nhé”.

Buổi tối đọc một lần để làm gì ạ? Để phản tỉnh xem là hôm nay mình đã mắc những cái gì? Bạn cứ tích lại như thế thì “Cầu nhật tân, nhật nhật tân, hựu nhật tân”, rồi cuối cùng bạn sẽ kỳ được hết cả ghét ở người bạn, rồi cuối cùng bạn sẽ trắng tinh, sạch sẽ và lúc ấy “Phật tánh” của bạn sẽ hiển lộ.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài học của chúng ta xin tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ chuyển sang học chánh văn 3.

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy,

Hành đúng từng câu chữ,

Nội hoá tâm cung kính,

Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai - xin cảm ơn!]
